

FLUTURAT PREJ LETRA

ADEM ZAPLLUZHA

**FLUTURAT
PREJ LETRA**

Redaktor:
Lutfi Alia

Recensent:
Prof.Lutfi Alia

Lektor:
Veli Veliu

Ballina:
Vesel Xhaferi - Çeliku

FLUTURAT PREJ LETRA

ADEM ZAPLLUZA

FLUTURAT PREJ LETRA

“TREND”
2016

MEDITIME RRETH VËLLIMIT POETIK: “FLUTURAT PREJ LETRE”

Prof. Lutfi ALIA

Dy muaj të shkuara, miku im, poeti i talentuar, mjeshtri i vargjeve të pa shterura, atdhetari Adem Zaplluzha, më dërgoi vëllimin e ri me poezi “Fluturat prej letre”.

I lexova poezitë pa u ndalur, u zhyta dhe udhëtova së bashku me autorin në lumin e strofave dhe varg pas vargu, arrita të kaloj në bregun tjetër, i kënaqur me bukurinë, forcën dhe thellësinë e poezive, por nuk u nginja, andaj iu riktheheva dhe i rilexova, pikërisht i rilexova, sepse janë poezi të shpirtit dhe të kulturës kosovare, që Ademi i shpreh me të gjitha ngjyrat, format dhe ndjesitë.

U mrekullova nga vargjet e këtij poeti modern e postmodern, me krijimtari sasiore dhe shume cilësore dhe duke e analizuar kompleksin e veprës së tij poetike, them se Adem Zaplluzha zë një vend nderi në majat e letrave shqipe të ditëve tona, andaj pa rezerva e rendis përkrah Isamil Kadaresë, Dritëro Agollit, Xhevahir Spahiut, Moikom Zeqos, Fatos Arapit, Azem Shkrelit, Ali Podrimës, Beqir Musliut, Frederik Rreshpes dhe të shumë poetëve të tjerë të shquar të kombit tonë.

Kam lexuar shumë vëllime poetike të tij dhe kënaqësia ime ishte, se dhe në vëllimin e 139° - “Fluturat prej letre”, përsëri e gjeta Ademin ashtu si është, i vërtetë, plot ndjenja delikate, i thellë, atdhetar, i mbushur me copëzat e jetës së tij, të pandara nga të Kosovës martire, ku secila poezi përbën histori më vete, me shembuj vlerash, virtyti, shqetësimi dhe optimizmi.

Ademi i thur poezitë në mënyrë origjinale, të papërsëritshme dhe i përjeton me tension personal, si një kërkim i brendshëm, nga njëherë dhe me ngjyra metafizike.

Adem Zaplluzha është qytetari – poet, sa i thjeshtë aq edhe akademik, sa i shkujdesur aq edhe i vëmendshëm, sa rrëfimtari aq edhe filozof, sa kritik aq dhe jokonformist, sa i rrepte dhe i papajtueshëm, po aq njerëzor dhe fisnik.

Ademi ka krijuar universin e tij poetik, ku jeton dhe thur mjeshtërisht poezi plot art.

Poezitë e Ademit janë lidhje jetike me vendlindjen, me Kosovën martire, me kujtimet e fëmijërisë dhe ngjarjet aktuale, me dinamizmin shoqëror, me jetën intensive, me natyrën, me atdheun dhe këtë mjedis të gjerë përjetimi, e ka shndërruar në poezi, në një univers-metaforë.

Me poezitë e shumta, Ademi këndoi në një vend ku liria, dikur konsiderohej “utopi”, andaj denjësisht hyri në radhët e poetëve të rebeluar, ata të racës zemërake, që shpërthen vrullshëm duke trazuar jetën dhe qetësinë e tij për të thënë me

poezi të vërtetat, duke i shprehur mendimet në mijëra e mijëra vargje, që i gdhendi me guxim në librat e shumtë.

Ademi i përket një plejade poetesh patriotë, që luftuan me kurajo në rilindjen e Kosovës, në fitimin e lirisë, në krijimin e shtetit të pavarur e sovran në trojet e lashta Dardane. Ky terren i zjarhtë, e frymëzoi të shkruaj shumë poezi moderne e postmoderne, ekzistencialiste dhe sociale, surrealiste dhe simbolike, madje dhe haiku, pra shumë poezi, ku ndërthuren miti i prejardhjes, kulti i vendlindjes, hyjnizimi i lashtësisë, atdhedashuria, krenaria për historinë tonë, për njeriun, për shqiptarët.

Krijimtaria poetike e Adem Zaplluzhës është e mbushur me poezi të shpirtit të lirë me poezi të shpirtit të patriotit, prandaj dhe lirika e tij kapërcen tej poetit.

Udhëtimi i gjatë poetik i tij, është udha e njeriut që vuan mundimin e shekullit, sfilatjen e fatit historik kombëtar, qysh prej kohërave pagane e deri në ditët e sotme; janë poezitë e njeriut që lumturohet prej mirësisë dhe që vetëfljimin për botën e madhe, e sheh pothuajse si asgjësim kronologjik të jetës.

Ademi është poeti i një formati të madh dhe zëri përfaqësues, i plotë dhe i fuqishëm i disa brezave poetësh shqiptarë i shtrirë në dy shekujt, ku ai lartësohet si një prej më të mirëve.

Ademi nuk shkruan poezi shkolle, poezi libri, as poezi për poezi, por shkruan poezi shpirti dhe në krijimtarinë e gjerë poetike, ruan individualitetin e tij, nuk ngjan me poetët e tjerë, është origjinal, është vetë Adem Zaplluzha

Poezitë i ka të mbushura me figura të shumta letrare, i ka thurur me shprehje metaforike dhe me simbolikë të rafinuar, shpesh me gjuhë Ezopike, i ka plot ndjenja, me përplasje idesh, të qëndisura me frymë lirike dhe me zhvillim dramatik të vargut, me një figuracion të plotë, por kryesisht me ide të thella shprehëse.

Vëllimin e ri me poezi **“Fluturat prej letre”**, me këtë titull metaforë elegante, që të nxit kureshtjen të zbulosh çka na tregon kësaj radhe me librin e ri, por jo të fundit.

“Fluturat prej letre” Ademi e ka konceptuar në tre cikle, një triptik elegant me aromë ngrohtësie dhe me shpirtin e ndjeshëm e të zjarrtë kosovar, që i ka shprehur në vargje të lidhura me art, që të frymëzojnë, të ushqejnë, të gëzojnë e të bëjnë të bashkëjetohej me poezitë e tij e njëkohësisht të ngjallin entuziazëm shpirtëror.

Poezitë e vëllimit të 139°, dhe pse të ndara në tre cikle, në fakt përbëjnë të njëjtin korpus poetik Zaplluzha, i shprehur me stilin e tij origjinal, me poezi të renditura bukur estetikisht, të mbushura me figura letrare, me metafora të shumta elegante, me epitete dhe simbolikë artistike, që shprehin si kulturën e tij letrare, por

dhe botën e pasur shpirtërore dhe artistike të autorit.

Në këtë libër të ri, Adem Zaplluzha shpalos një krijimtari poetike me pasuri Kadareane, me dendësi dhe analogji Agolliane, me hermetiken e Xh. Spahiut dhe simboliken tipike të lirikës kosovare. Ademi i qëndron besnik stilit të tij të poezive, kështu herë shprehet me fantazi, herë bën abstraksion, herë rrëfëhet me fjalë të thjeshta, herë të tjera me poezi të mbushura me figura të shumta letrare, por të gjitha të thurura me art e të mbushura me shpirtin e tij të ndjeshëm dhe me talentin e tij poetik.

Një veçori e krijimtarisë poetike të Ademit është se ai nuk e respekton traditën për të zgjedhur tituj të thjeshtë për poezitë e tij, përkundrazi është mjeshtri i titujve metaforikë, që në fakt janë vargje të vetë poezisë, janë lajtmotivi i vetë poezisë. Kështu dhe në këtë aspekt, Ademi e konfirmon veten si mjeshtër i vargjeve dhe metaforave të kompozuar përmes një fantazie të veçantë filozofike

Në ciklin e parë **“Deri në dhimbjen e tokës”**, poeti nuk largohet, nuk e braktis epopenë e jetës së përditshme dhe duke e përjetuar nën tension dhe me preokupim qytetar, lëviz ndërmjet pengesave dhe vështirësive, që i shpreh me një simbolikë admiruese.

Në poezinë e parë me titullin metaforik:
“Kurse nën pemët e ngrira”, vargjet janë të

mbushura me simbole të transfigurimit të udhëtimit të tij shpirtëror, që e mbush me dimensione materiale, andaj duke jetuar realitetin, kërkon me emocione, që natyra të mos i dhuroi thjeshtë indiferencën e ftohte dhe izoluese, por forcën që t'i shembi pengesat, si shprehet ne vargjet:

“Nuk di se sa shumë i ngjante ajo hije
Vdekjes sime
Ose vetëm unë i përngjaja pasqyrës
Por gjithsesi
Ishte një hije e murrme
Mes meje dhe murit të rrënuar”.

Në poezitë: **“Kishte ngjarë një ikje e madhe”** dhe **“Ose më janë zbehur kujtimet”**, autori shpreh dëshira, që nuk përkojnë me përkatësinë e poetit, janë nostalgji pa emër, energji që lëvizin në vuajtjen e qenies njerëzore dhe në jetën e poetit:

Asgjë më nuk ju pyeta
Më duket se kishin vdekur fjalët
Një gur i murrmë rrokullisej tërmal
Era e dërmuar dëneste si kalama.

Aktualisht Ademi është poet i moshës mature dhe me eksperiencë në jetën shoqërore dhe letrare, andaj nuk i shmanget poezisë sociale. Gjatë festimit të Ditës Botërore të Poezisë, më 21 mars 1999 në Paris, në proklamën e UNESCO-s, u theksua: **“Është detyrë e rëndësishme, rikuperimi i vlerave sociale**

të poezisë, si mjet rezultativ për rizgjimën e ndërgjegjes”.

Ky sugjerim është i drejtë, pasi në ditët e sotme, poezia sociale konsiderohet e konsumuar, aq sa dhe institucionet nuk impenjohen ta promovojnë. Ndryshe nga kjo prirje e përgjithshme, poezia sociale shqiptare vazhdon traditën e saj dhe mbetet vitale.

Poeti hermetik Ungareti në poezinë **“Allegria”** shkruan:

**Jam një poet
një kushtrim i përgjithshëm
jam një grumbull ëndrrash
jam një fryt
me kontraste të shumta shartesash
i pjekur në sera.**

Si shihet nga këto vargje, kufiri ndërmjet poezisë lirike, si shprehje puro e Uni (lo) dhe poezisë sociale, janë shumë të hollë, sa të dyja shkrihen në njëra-tjetrën, por në të njëjtin mënyrë, si e denoncon preokupimin personal, Ungareti tregon qartësisht kohën e tij, kohë në të cilën ai jetoi dhe njëkohësisht filloi të kërkoj rrugëdaljet dhe shtysat për ndryshim, kështu poezia e tij, u bë instrument i afirmimit të identitetit të shoqërisë moderne, e shprehur si ndërgjegje sociale.

Në vitet e shkuara, poezia sociale censurohej, shkruan miku im, kritiku dinjitoz Jorgo Bullo, por

pushtetet politike kurrë nuk arritën ta ndalojnë, përkundrazi kjo poezi mori vrull të fuqishëm.

Adem Zaplluzha është poeti shqiptar, që nuk reshti të shkruaj poezi sociale, madje ato i mbushin të gjithë vëllimet poetike të botuara, andaj dhe në këtë libër të ri nuk mund të mungonin si në poezinë: **“Deri në dhimbjen e tokës”**, që i ka dhënë titullin ciklit të parë:

**Vargan kolonadash prej mishi
Bredhin prej një kontejneri te tjetri
Kalamenden si zogjtë e braktisur
Tani shoh tek njerëzit e uritur
Se sytë qenkan më të thella se honet.**

Në ciklin e dytë të poezive: **“A thua vallë ajo ishte grua”**, Ademi i thur strofat me vargje të lidhura mes tyre në mënyrë harmonike dhe kur i lexojmë, na japin kënaqësi. Vargjet janë të besueshme dhe të veshura në mënyrë elegante me figura të shumta letrare, sidomos me metafora, që na drejtojnë në labirinte të panjohura, plot me të papritura poetike, ashtu si është dhe jeta e autorit intensive, me tallaze dhe mundime.

Kur lexon poezitë e këtij cikli, kupton se Ademi luan me nocionin abstrakt të fjalës, tregon rëndësinë dhe etikën e saj në jetën e përditshme, ne realitetin e botës që e rrethon, ku ai është pjesëmarrës aktiv si shprehet në poezinë: **“Rrugët ishin të gjata deri këtu”**, ku shkruan:

**Çfarë të ju tregoj sonte
Për plagët e një kohe të vvarë....**

Botën e brendshme Ademi e shpreh me intimitet, me forcë, me dinjitet dhe personalitet dhe nga çdo poezi lexuesi merr një mesazh, përjeton emocione, të mbushura me ndjesi të bukura, por dhe me drithërima, që prekin shpirtrat e ndjeshëm njerëzor.

Në këtë cikël mbizotërojnë poezitë ekzistenciale dhe është e kuptueshëm, pasi si ka thënë Jean Paul Sartre, ekzistencializmi është humanizëm, andaj dhe shpirti i dëlirë dhe i ndjeshëm i Ademit, shkruan poezi ekzistenciale, ku shpreh ndjenjat delikate humane, sentimentet, mendimet e lira dhe të pa censuruara, pasi Ai krijon në një periudhë kur censura nuk ekziston.

Krijimtaria ekzistenciale insiston në vlerat specifike të ekzistencës individuale të njeriut, pra për rrjedhojë bie ndesh me idealizmin dhe racionalizmin e natyrisht me realizmin socialist.

Në poezinë: **“A thua vallë ajo ishte grua”**, Ademi shkruan:

**Njëherë moti në një tjetër kohë
Takova një grua të pemët
Ndoshta ajo më takoi mua
Por gjithsesi ne u pamë atë ditë.,**

Kështu i qëndron besnik stilit të tij të të shkruarit, ku herë ngre krye fantazia, herë abstraksioni, herë jeta dhe fjala e thjeshtë e kuptueshme, të gjitha të ndërlidhura në art, ku ndihet shpirti i tij i ndjeshëm dhe talenti poetik.

Në ciklin e tretë **“Fluturat prej letre”** Ademi rrugëton çdo ditë me poezinë, por jo si një udhëtar i rastësishëm, ai rend në shtigje poetike, të mbushura me metafora elegante dhe e drejton poezinë në labirintet e imagjinatës, ashtu si përshkruan ngjarje jetësore, ku lexuesi ndalet dhe gjen të gjitha gjendjet: trishtimin, gëzimin, lotin, dashurinë, mallin, thjeshtësinë, dashurinë për Atdehun, për njerëzit, për tokën, për çdo gjë.

Ai dhe kur shkruan trishtueshëm, vargjet i vesh me nota poetike, që të përfshijnë në përjetime dhe me të njëjtat ndjesi ashtu siç i ndjen vetë autori.

Poezia e tij është një shtrat modernizmi, një stil tipik origjinal ku dhe nëse nuk lexon emrin Zaplluzha dallon menjëherë poezinë origjinale të tij.

Në këtë cikël poezish, vargjet shprehin transformimin e brendshëm shpirtëror, që e pasuron shpirtërisht lexuesin me fjalë dhe ndjenja të bukura, përballë situatave të ethshme psikosociale.

Brengat ekzistenciale, disfatat në jetë, vetmia moderne, frika dhe ankthi, janë tema të shpeshta në krijimtarinë poetike të Ademit, si shprehet në

poezinë metafore **“Fluturat prej letre”**, ku me vargje ekspresive shkruan:

**Kur i shtron fjalitë mbi tryezë
Të duket disi se bisedon
Me tonet pasiononte të erës
Fluturat prej letre
Fluturojnë nëpër ledhet e së kaluarës .../**

**Me pasion i shpalosim gazeta e vjetra
Lexojmë disa kronika e zeza
Asgjë në këtë dhomë nuk është në rregull.**

Poezitë e ciklit te trete të entuziazmojnë me forcën shprehëse, të përfshijnë në botën poetike të Ademit nga ku s’del dot më, pa e shijuar dhe pa e përpirë të plotë. Duhet ditë, t’i komentosh të gjitha poezitë e këtij vëllimi të ri, ende më shumë po të ndalesha në vargjet dhe në figurat e veçanta, të admirosh shumësinë e tyre në çdo poezi, në çdo varg, në çdo shprehje, në çdo fjalë.

Kur përfundon leximin e këtij vëllimi, me kënaqësi konstaton se fjalët dhe vargjet të renditura shkalle-shkalle, secila në vendin e vet dhe në fronin që i takon, herë duke ndërtuar një kështjellë lumturie, që të grish ta pushtosh, madje të bën dhe të fantazosh, herë të përshkruara me trishtimin e vetmisë, që të nxit ta mohosh, herë tjetër të vendosura me kujdes si një mozaik, ku ke dëshirë të ndalesh e të kundrosh ngjyrat e shumta

dhe përmbajtjen, herë si lule aromëmirë, herë me poezi të mbushura me meditime të thella dhe filozofike, që të bëjnë të reflektosh jetën tënde.

Poeti i madh Oscar Wild, përsëriste shpesh: **“Dua të jem një liber!”** Shumë nga miqtë e tij e dëgjonin me skepticizëm, por të tjerët e kuptuan se ai kërkonte pak nga jeta e tij dhe në fakt koha vërtetoi dhe i dha të drejtë mjeshtrit të madh të poezisë, i cili kishte folur jo vetëm për veten e tij, por për të gjithë poetet e vërtetë. Shumë poetë lakmojnë të bëhen **“një liber”**, por jo të gjithë e gëzojnë këtë privilegj, ndërsa poeti Adem Zaplluzha, me lirikën e tij të pa shtershim , është bërë **“libër”**, libër i madh poetik.

Deri në dhembjen e tokës

Cikli i parë

KURSE NËN PEMËT E NGRIRA

Nuk di se sa shumë i ngjante ajo hije
Vdekjes sime
Ose vetëm unë i përngjaja pasqyrës
Por gjithsesi
Ishte një hije e murrme
Mes meje dhe murit të rrënuar

Atë ditë binte shi ose shiu i imagjinuar
Krejtësisht e kishte harruar
Rrugën e shelgishteve
Reshte pa pra mbi ullukët e metaltë
Ende nuk kuptova rrugën e mjegullt
Kurse dimri trokite si i çmendur
Mbi drurët e zhveshur të atdheut

Sërish po ju them
Nuk më kujtohet athua ishte
Ose nuk ishte dimër atë ditë
Askush nuk kuptoi se si u shkrin kallkanët
Pranvera dukej se kurrë s'do të vij
Kurse nën pemët e ngrira nga acari
Tok me lejlekët këndonte një qyqe

ERA E PAKREHUR KALONTE NUDO

Koha ishte e përshtatshme
Për ngjizjen e mjegullave
Kudo nëpër rrugë zogj shtegtarë
Një mjellmë e zezë
Pushonte mbi kiçin e thyer të kujtesës

Atë ditë desha të dënesi
Të dënesi si një çilimi i braktisur
Por Drini i Zi nuk e ndali me vjet gjëmën
Qante si shiu i pranverës
Mbi një kep prej dallge

Nëpër trotuaret e qyteti
Parakalojnë kukullat prej letre
Zëri i shthurur i erës
Nuk i dallonte nuancat e trishtimit
Më duket se atë ditë ishte dimër

Era e pakrehur kalonte nudo
Nëpër alenë e trishtuar të mendjes
Njerëzit si të babëzitur shikonin qiellin
Një eklips i mbarsur
Pështynte nëpër qemerët e një ure

KA KOHË QË KA VDEKUR FANARI

Zot mi ruaj këto pak mend
Që më kanë mbetur
Ky diell i shastisur
Nuk mund t'i ngroh as milingonat

Lejlekët më nuk fluturojnë
Në drejtim të atdheut tim
Dita me një busull të ndryshkur
I ka humbur të gjitha itineraret e anijeve

Një peshkatar i moshuar
Ndoshta për herë të fundit
Lëshoi rrjetën
Në ëndrrën e trishtuar të detit

Ka kohë që ka vdekur fanari
Nuk presin njerëzit në mol
Këtu më asnjëherë nuk kyçen dritat
Deti i trentë u fundos në zërin e guaskës

KISHTE NGJARË NJË IKJE E MADHE

Asgjë më nuk ju pyeta
Më duket se kishin vdekur fjalë
Një gur i murrmë rrokullisej tërmal
Era e dërmuar dëneste si kalama

Me ngashërim qanin edhe shelgjet
Nëpër kopshtet e fshatit
Sivjet s'kishin çelur pemët
Edhe lulja e mështeknës mbeti pa aromë

Thënë se asnjë bletë s'kishte mbetur
Nëpër koshere
Kishte ngjarë një ikje biblike
Sa që s'kishte mbetur asnjë lule nëpër pemë

Vetëm vjeshta lakuriqe si atdheu
E mbulonte fytyrën me flamujt e grisur
Nëpër kullosa nuk i pamë as delet
Ardhacakët i trodhën me radhë oqiçet

AJO ËSHTË NJË GRUA

Thënë se ajo është një prostitutë
Kundërshtova ashpër
U thashë
Ajo është një grua
Të gjithë qeshën si kuajt

Kurse kuajt nga turpi heshtën
Asnjëherë më nuk hingëlluan
Ata sërish si papagaj
Pohuan fjalët e njëjta
Unë sërish rreptësishtë kundërshtova

U thashë se ajo është një njeri
Prostitute mund të jetë politika
Që orë e çast si pela
E luan bishtin e tymosur
Nën dhe mbi urat atdheut

Të kokëfortit s'pushuan
Baltosën lëkurën e erës
Dhe sërish thënë
Se ajo është një prostitute
Prapë kundërshtova
U thashë o njerëz të marrë
Ajo është vetëm një grua

I DHAMË UJË GURIT DHE DRURIT

Sa shumë kohë na u deshtë
Të mbërrimë deri te portat
Sa kohë na u deshtë
Të njihemi me vetveten
Sa kohë na u deshtë
Ta shlyejmë
Rrethin e nëntë të Ferrit

Por ne ecëm deri në Ferr
Besa edhe përtej Ferrit
I pamë rrugës skeletet e erës
Dhe shiun e çmendur
Kah na i lagëte mendimet
I pamë vdekjet e drurëve

Dhe sërish nuk u ndalëm
Mbase lindëm me nga dy këmisha
Udha ishte e gjatë
Më e gjatë se çdo pritje
Sa që i shembëm të gjitha trishtimet

Për të mbërri deri në cak
Nuk kursyem asgjë nga vetvetja
I dhamë ujë gurit e drurit
Dhe për çudi atë ditë
Mbërrimë deri te portat e hapura të ferrit

OSE MË JANË ZBEHUR KUJTIMET

Asgjë më nuk është
Siç ishte para pak çasteve
Ky diell i ngrysur
Më duket si një patate e pjekur në prush

Lumi im i fëmijërisë
Nuk derdhet në asnjë det
Vetëm këmbët e Drinit të bardhë
Paskan mbetur në va

Ky ujë i turbullt i fëmijërisë
Nuk rrinë rehat në asnjë gotë
Sa shumë dete u përmytën
Në shuplakat e zhubrosura të erës

Gjërat sërish më duken
Pak të zbehta
Ose më janë zbehur kujtimet
Asgjë më nuk është siç ishte dje

PO MUNGOVE EDHE TI

Më fal por ti nuk ishe në ëndrrën time
Nuk ishte as ajo tjetra
Askush nuk trokiti në xhamat e erës
Por prapë se prapë
Dikush hyri në dhomën time

Të thashë se unë përherë
Mungoj në mungesën e pritjes
Gjërat nuk janë ashtu siç duken
Era lakurique
Mbrëmë e veshi fustanin e nusërisë

Ti asnjëherë nuk më besove
Si hije hyre në ëndrrën time
Po ashtu edhe dole fshehurazi
Askush nuk të pa
Ishe e padukshme si fjala

Unë nuk di më se si duken ëndrrat
Nëse të përngjajnë ty
Do t'i emëroj me një tjetër emër
Ose as emrat më nuk kanë rëndësi
Po mungove edhe njëherë ti
Do të përmbysten lumenjtë e fëmijërisë

NE TË GJITHË MENDUAM

Zëri i saj prej metali
I ngjante zërit të shiut
Sa herë që trembej
Luante me hijet e fjalëve të urta

Më shumë se çdo gjë
I donte kashelashat
Gjatë tërë kohës
Endte rrjetën e merimangës

Askurrë nuk qante
Por as nuk dinte me qesh
I ngjante shiut pas grilave
Kur këndonte në mesnatë

Ne të gjithë menduam
Se ajo luante me pantomimën
Por ishte më se e verbët
I ngjante natës sterrë

Prishtinë, 5 tetor 2015

PEMËT TËRË PIKËLLIM

Përtej meje hapësira e vdekur
Hija e plepit përkundet
Si një legjendë e vjetër
Balada hyri mes poemave
Dhe atë ditë nuk ra asnjë pikë shi

Nuk pat as dritë rrezet e dielli u zhdukën
Eklipsi i hënës
Mbuloi qiellin e leckosur
Mbuloi me një paçavure
Fytyrën e djersitur të rrapit

E tërë bjeshka zuri të kollitej
U dëgjuan edhe kollitjet
E lisave
Sa çel e mbyll sytë
Krakëllimat e korbave mbuluan qiellin

Një kohë të gjatë
Nuk pat rënë shi në atdheun tim
U shterën lumenjtë dhe u thanë përrenjtë
Pemët tërë pikëllim
I lëshuan flamujt në gjysmë shtize

NJË BRYMË E PËRHITUR

Atë ditë asnjë njeri
Nuk ishte në pijetoren e qytetit
Vallëzonin vetëm mushkonjat e verdha
Nga era e rënd e temjanit
Kamerieri përkundej i përgjumur

Jashtë në trotuarin e kalldrëmtë
Disa njerëz të panjohur
Shfletojnë ditarin e lashtësisë
Një korb i moshuar
Kishte hipur mbi çati dhe krakëllinte

Po ashtu dëgjohej edhe krakëllima e erës
Një brymë e përhitur
I kishte mbuluar çatitë e rrënuara
Sa herë që prishet moti në qytetin tonë
Fluturojnë korbat e të gjitha llojeve

Mbrëmë nuk na lënë t'i mbyllim dyert
Nëpër oborret e boshatisura
I dëgjuam kollofitje derrash të egër
I tërë mali kishte zbritur në qytet
Kurse hungërimat e egra s'kishin të ndalur

ASNJË PËRGJIGJE NUK KTHENTE ERA

Kaloj rrugëve të vetmuara
Kaloj si një murg i frikësuar
Pas meje rrëke kujtimesh
Derdhen nëpër ullukët e metaltë

Ura e gurit në heshtje tinëzare
Bisedon me vetveten
Deri sa një shi imcak dhe i tredhur
Me kujdes i rreh dallgët mes guralecëve

Një heshtje e frikshme
Thua se e sulmon ndjenjën e inferioritetit
Skamja kërruset në thellësitë e xhepave
Kalimtarët vdesin si kuajt në istikame

Gjethet e fishkura të rrapit
Si një qilim prej fjalëve shtrihen
Në mendimet e Lumëbardhit
Shtrihen si i sëmuri në shtratin e vdekjes

Të gjithë pyetën se kush vdiq mbrëmë
Asnjë përgjigje nuk kthente era
Vetëm kopshtet e kësaj vjeshte të vonë
Të stepur i shikonin kalimtarët e vonuar

AJO DHE VALIXHJA SI DY HIJE
TË KALTRA

Ajo mbante në dorë një valixhe prej letre
Prej një ane si flutura e sëmurë kalonte
Në anën tjetër të mendjes
Në sytë e kalimtarëve të dremitur
Portat herë hapeshin e herë mbylleshin

Asnjë domethënie nuk gjeta
Mes rreshtave të një fjalie
Germat heshtnin si guri i murrmë
Po ashtu edhe njerëzit
U ngjanin përmendoreve të qytetit

U bëra zë mureve as andej portave
E as këndeje deriçkave
S'kishte mbetur njeri këndeje pari
Kurse nga jashtë si nga legjendat
Zbritnin uturimat e trishtuara

Ajo sërish me valixhen e saj prej letre
Parakalonte si një mbretëreshë e abdikuar
Nuk takoi asnjë njeri në xhadenë e thyer
Ajo dhe valixhja si dy hije të kaltra
Kalonin në heshtje nëpër vetminë e qytetit

ËSHTË AJO DASHURI NDAJ ATDHEUT

Nëpër trotuare bredhin njerëzit
Pa kurrfarë nocioni
Kalojnë me shikime të zbrazëta
Sytë i kanë diku larg
Nuk janë në gjendje ta kontrollojnë kollitjen

Në dorë mbajnë një koçan lakre
Dhe tërë kohën e lume
Për typin heshtjen e tyre shpirtërore
Ecin pa qëllim me një trastë në shpinë
Ecin duke e marr në sy dynjanë

Kur u mbyllen shtigjet
Nëpër udhët pa udhë kërkojnë rrugë të reja
Po që se mbërrin në cak
Trastën asnjëherë s'e lëshojnë nga dora
Me xhelozë rruajnë një copë tokë nga atdheu

I vetmi nocion që i mbanë gjallë këta njerëz
Është ajo dashuri ndaj vendlindjes
Edhe kur i lëshon dikush në qivur
Sytë i kanë të drejtuar kah malet e atdheut
Vdesin me të vetmin peng dhe dashuri

Prishtinë, 6 tetor 2015

DERI NË DHEMBJEN E TOKËS

Pa asnjë ëndërr kthehem në atdhe
Rrugëve shoh njerëz të lodhur
E flamuj të grisur
Ka kohë që ka përfunduar lufta
Por kjo kohë e mjerimit qenka ende gjallë

Shoh nëna me kërthi në prehër
Nuse me gjinj prej rëre
Që nga larg dëgjohen piskamat
Uria i paska sytë e pangopshëm
Uria qenka një trishtim si lufta

Vargan kolonadash prej mishi
Bredhin prej një kontejneri te tjetrin
Kalamenden si zogjtë e braktisur
Tani shoh tek njerëzit e uritur
Se sytë qenkan më të thella se honet

Si me qëllim çmenden dallgët e Lumëbardhit
Zambakët i kanë lëshuar flamujt
Deri në dhembjen e tokës
Kurse Drini idhnak si asnjëherë më parë
Qenka zhveshur tërësisht nga krenaria

NJË NUSE E RE I MBUSHTE SHTANBAT

Ishte një zjarr i madh
I dogji të gjitha valixhet
Asnjë njeri s'mbeti pa u lënduar
Vetëm zogjtë klandestin
Kaluan në anën tjetër të urës

Zjarri i verdhë si për inati
I lëpinte drurët e lagjes
Nuk mbeti asnjë selvi në këmbë
Nga zjarri i paparë
U dogjën edhe çerdhet e trishtilave

Një korb në moshën treqindvjeçarë
Si një kala qëndronte mbi kambanë
Në sqep e mbante kryqin e etheve
Si reliktet e lashta
Mbante edhe flakën e verdhë

Nga majat e maleve shikonin kolonadat
Shikonin se si shembeshin legjendat
Në fushën e mëllenjave
Një nuse e re i mbushte shtambat
Për ta shuar etjen e një lufte të posa nisur

KJO SERENATË DHEMBJEJE

Ditët u stisën nga kujtesa
Agimi si Penelopa end këmishën e natës
Asgjë s'paska mbetur për nesër
Kjo flutur e kaltër
Paska kullotur nëpër të gjitha luadhet

Në ëndrrën e bretkosës
Si gjethet janë fishkur stinët
Shirat kanë humbur në kepin e fjalëve
Nëpër xhepat e huaj
Një njeri i kërkon duart e megjullave

Nëpër anijet e fundosura
Si përherë ëndërrojnë spirancat
Fanari i harruar në shuplakat e ujit
I numëron zërat e shpeshtuara të guaskave
Deti i trazuar si në jerm i pluskon brigjet

Bunaca sapo ka filluar të këndo
Si ngjala përdridhet zëri nënujor
Në telin e këputur të kitarës
Paska mbetur pengë
Kjo serenatë dhembjeje

VETËM NJË ZË SHPRESE

Sapo fluturuan zogjtë e përgjumur
Nëpër çatitë e qytetit
Asnjë trishtil nuk këndon
Ikën edhe kukuvajkat e fundit
Një llahtari e paparë trokiti
Nëpër porta e mbyllura

Asnjë derë nuk hapej
Mbase nga frika
Jashtë ulërinin e ujqërit
Kurse përbrenda mureve të akullta
Dëgjoheshin si thirrma
Britmat e padukshme të frikës

Secili njeri heshte si gur varri
Përtej frikës një tjetër frikë
Kudo panik
Nëpër secilën lagje vetëm lehje qensh
Dhe zhurmët e padurueshme të ingranazheve

Atë ditë nuk pamë më asnjëherë
Asnjë zog nëpër çati
Kishin ikur edhe nga pemët
Lagjet e braktisura notonin në pafundësi
Vetëm një zë shprese
Na dukej si uturimë shpëtimi

NJË DITË DUKEN TË VERDHA

Nuk thonë kot se në lagjen time
Ngjyrat kanë shije
Ngjajnë me atë të kajsive të pjekura
Kanë edhe një domethënie tjetër
Më të bukur prej çfarëdo qoftë ngjyre

Këto spektra ngjyrash u ngjajnë
Mushmollave të pjekura
Sa herë që i prek njeriu me dorë
I ndjen thirrmat e ylberit
I ndjen në thellësinë e shpirtit
Dallgët e çmendura të detit

Një ditë duken të verdha
Kurse ditën tjetër piqen si kumbullat
Në degët e thyera të mjegullave
Dhe më pastaj i shkundin shirat
Me të gjitha ngjyrat e portokajve

Ju tregove se nuk flasin kot
Për shijet e ngjyrave
Po ashtu edhe për shijet e pemëve
Në lagjen tonë përherë vijnë lejlekët
Po nëpër ato çati
Të cilët i lënë peng për një tjetër stinë

MË DUKET SE SYTË I VARËM NËPËR DEGË

Atë çast binte një shtrezë e pa definuar
Binin edhe copëzat e këputura të yjeve
Unë i shikoja me nostalgji
Se si largoheshin meteorët endacakë

Ishte një ditë e dyshimtë
Çdo lëvizje dukej se fundosej në galaktikë
Vetëm eklipsi i verbër i hënës
Paraqitej si një mollë e kafshuar në hapësirë

Secili prej nesh mbante në dorë
Copëzat e xhamave të errësuar
Shikonim se si ndryshonte në çdo sekondë
Forma e ngurtë e hënës lozonjare

Më duket se sytë i varëm nëpër degë
Ose na mbetën të varura në mjegulla
Dita ishte në ato çaste një zbrazëtirë
E cila notonte në pellgun e një dhembjeje

DO I FUS NËPËR ZARFET E KALTRA

Atë ditë kur kthehem në atdhe
Do vij me një fluturake
Të kaltër prej letre
E cila i përngjan atdheut tim

Do i sjelli të gjitha ëndrrat e rinisë
Pranë tyre sa krenar
Po aq edhe të turpshëm do qëndrojnë
Kujtimet e mija të hidhura

Po ju betohem me tokë e qiell
Se në ditën e kthimit tim
S'do të lë asnjë kujtim
Nëpër metropolet e Evropës

Do i fus në ndonjë gastare
Ose tok me hinoren e qenies sime
Kam për të ja dhuruar
Myshqeve të Lumëbardhit

Asgjë s'do të lë në mërgim
As gëzimet
E as pikëllimet e mija
Që kurrë nuk përfundojnë

Do vij
E do i fus nëpër zarfe të kaltra
Që u përngjajnë
Qiellit të vjedhur të Kosovës

Po ju betohem me fjalën
Dhe me gjakun tim
Se asgjë s'do të lë në mërgim
As gëzimet e as pikëllimet e përjetuar

S'DO TË JETË SI AJO E DJESHMJA

Sa shumë ndryshojnë ditët
Njëra prej tjetrës
E marta nuk ka kurrfarë shansi
T'i përngjaj ditës së hënë
Mbi supet e saja shemben qiejt

Ajo ishte me qindra ngjarje
Kurse sot dëgjohen krakëllimat e korbave
Si shpata e ndonjë legjende
Më qëndron në qafë kjo ditë e ngarkuar
Me problemet e të gjitha ditëve

Sa herë që kërrusem
Si dërrasa të kalbura më kërcasin eshtrat
Më kanë ngufatur
Të gjitha llojet e sëmundjeve shiatike
Nuk është më sot siç ishte dje

Kjo kohë me shi po i bënë tryzni
Ditës së sotme e cila më asnjëherë
S'do të jetë si ajo e djeshmja
Kështu që këto ndryshime atmosferike
Po ndikojnë edhe në mentalitetin tonë

TË PABESË SI NJERËZIT DHE FETË

Përtej të sotmes
Ndoshta është ajo e nesërmja
Dita e një dite me ose pa shi
Por gjithsesi
Do të ballafaqohemi si me furtunën

Ditët këtu në Ballkan u ngjajnë
Netëve të thikave
Të pabesë si njerëzit dhe fetë
Disa u ngjajnë skileve të sëmura
E disa të tjerë arinjve të murrme

Sa herë që ndryshon moti
Shirat bien me rrebesh
Fryhen përrenjtë
Lumenjtë rriten deri te qiejt
Kështu janë përherë ditët në Ballkan

Përtej të nesërme
Domosdo do lëngoj një e sotme
Pafundësisht do lëngoj
Ndoshta edhe një tjetër e nesërme
Këtu i thonë Ballkan o vëlla

Athua vallë ajo ishte grua

Cikli i dytë

ATË NATË MUNGONTE ÇDO GJË

Në kujtesën e dhomës
Ishin shkyçur të gjitha dritat
Vetëm zëri i heshtjes
Dëgjohej si zëzëllimë blete

Ne nuk ishim askund
Dhoma e fjetjes notonte në sterrë
Po ashtu edhe duart tona
Llamburitnin nëpër zbrazëtinë e heshtjes

Atë natë mungonte çdo gjë
Mungonte edhe mungesa e vetëdijes
Ti nëpër xhepat e shqyera të erës
I kërkoje letrat e shkruara dikur moti

Të thashë se kot je duke kërkuar
Fluturat kurrë nuk u ndalën në kujtesën time
Atë çast vendimtar
Askush nuk banonte në katin e pestë

Prishtinë, 7 tetor 2015

NGJAJNË ME MUMIJET E KATAKOMBEVE

Këto ngjyra të verdha
Sonte paskan shijen e heshtjes
Ku t'i kërkoj duart e mija
Në cilin det u fundosën ëndrrat

Asnjëherë më pranvera
Nuk kaloi nëpër rrugicën tonë të ngushtë
Përherë ishte dimër nën çatinë e fëmijërisë
Ku i dëgjonim serenatat e zambakëve

Edhe ti më mungon sonte
E tërë bota paska mbetur jashtë portave
Përbrenda lagështisë së mureve
Dëgjohet vetëm zëzëllima shurdhtë e erës

Përballë meje pasqyra dhe tavolina me libra
Qëndrojnë pa zë dhe kokulur
Ngjajnë me mumiet e katakombeve
Një heshtje mortore zëzëllon në dhomën time

ISHTE KOHA E NJË ZEZONE

Në qytetin tim
Njerëzit nuk dinë as të vdesin
Ecja e tyre vertikale
U ngjan lisave që s'përkulen asnjëherë

Nën këtë mal me borë
Aq janë të ngrohta zemrat
Një stinë asnjëherë banon në shpirtrat e tyre
Sa që kalimtarët kurrë s'kanë të ftohtë

Më kujtohen dimrat sterrë
Kur ëndërronim dritën në fundet e tuneleve
Sot kanë ndryshuar kohërat
Lumëbardhi paska një qeshje misterioze

Në kohën time të vdekjeve
S'kishim kohë për hapjen e varreve normale
Vetëm një pëllëmbë nën dhe
Me shpejtësi i varrosnim të vdekurit

Ishte ajo kohë e trishtë
E cila s'guxon të kthehet asnjëherë më
Ishte koha e një zezone
Që si shpata e mallkimit na rrinte mbi kokë

JU THASHË SE GJËRAT E NJËJTA

Gjërat e njëjta të përditshmërisë
U ngjajnë yjeve
Herë vezullojnë pranë nesh
E herë duken të largëta si shpresa

Secili yll jeton në vetminë e vet
Kurse gjërat janë larg njëra-tjetrës
Të largëta si hijet
Asnjëherë nuk preken mes veti

Një ditë duken të humbura
Kurse ditën tjetër thyhen nga gurëzimi
Thyhen si meteorët klandestin
Kur bredhin hapësirave të paanë

Ju thashë se gjërat e njëjta
Duken si njerëzit të hutuar
Por asnjëherë dhe askurrë
Nuk i përngjajnë njëra tjetrës

ATHUA VALLË AJO ISHTE GRUA

Njëherë moti në një tjetër kohë
Takova një grua te pemët
Ndoshta ajo më takoi mua
Por gjithsesi ne u pamë atë ditë

Ende se kam të qartë
Athua vallë ajo ishte grua
Ose mua më dukej
Se i ngjante një përralle të lashtë

Dhe për habinë e të gjithëve
Kurrë më nuk u takuam
Ajo kaloi pranë meje si hije
Kurse unë i fërkoja sytë si statuja

Gruaja dhe ajo ditë te pemët
Mu fiksuan në mendje
Gjërat e padukshme përtej asaj dite
Unë vetëm ëndërroj një grua te pemët

ATA QË PRANOJNË VDEKJEN

Ata që e pranojnë vdekjen
Që më parë
Veç janë të vdekur
Udhëve ecin si hije të murrme
S'i përngjajnë askujt e as vetvetes

Ecin me nga një pasqyre të tejdukshme
U duket vetja si mirazh
Përtej mendjes së tyre
Rriten vetëm pemët që s'japin fryte
Ose ngjizen me shterpësinë e erës

Ata që e pranojnë vdekjen
Në ëndrrat e tyre shndërrohen në mumie
S'kanë gjasë të ecin përtej urës
Sepse frikohen
Nga pantomima e një vdekjeje

Ata që e pranojnë vdekjen
Veç janë të vdekur
Silueta të shurdhëta
Gjethe të fishkura të një stine
Janë ato shpirtra të vdekura të hijeve

ASNJË UDHË NUK DOLI PARA MEJE

Kjo kohë që çmendurisht po ikën
Ledheve të trishtimit
Nuk lë asnjë shteg
Për të kaluar matanë urës

Nga të gjitha pemët e qytetit
Pa u pjekë stina
Një furtunë e padëgjuar
I shkundi gjethet e verdha

Ikën edhe njerëzit
Nga qyteti im i imagjinuar
Rrugët mbetën peng për hijet
Mbetën si përmendoret e mermerta

Atë ditë më ishte shterur zëri
I ngjante përroit të thatë
Dhe drurëve
Që me vite të tëra s'patën shi

Desha të largohem
Asnjë udhë nuk doli para meje
Drurët i kisha miq
Mi hapën dyert dhe shpirtrat e shkyçur

PAS XHAMAVE TË ERRËSUAR

Në zbrazëtinë e dhomës
Dy palë pantallona të hekurosur
Dhe një tregim i harruar
Shikonin se si ngrysej qielli i kaltër

Pas xhamave të errësuar
Kopshti dhe pemët
Notonin në ajrin e ngarkuar
Me kundërmimin e kontejnerëve

Përtej rrugës në lagjen e evgjitëve
Vajtonte një gërnetë e vjetër
Po ashtu edhe zurnaja
Një dueti të trishtuar i ngjante kjo muzikë

Herë pas herë dëgjoheshin britmat e portave
Një dorë e panjohur i prekte plagët
Prekte pa u ndalur
Zërin vajtues të Lumëbardhit

Një heshtje mortore pllakosej
Mbi muret e Kishës së Shën Mërisë
Nga kambanorja e djersitur
Çurgonte një lloj balsami i panjohur deri sot

PYETE QIVURIN TIM

Gjithmonë kam menduar
Se brenda meje
Jeton ti
Por sot përfundimisht kuptova
Se s'paska vend për askënd

Tek e fundit
Kush mund të jetoj në këtë zbrazëti
Kjo zgërbonjë e hapur në gjoksin tim
I fsheh të gjitha tregimet
Dhe fjalët që buruan nga vullkani i urrejtjes

Të thashë kot janë thirrrmat
Që dëgjohen nga ana tjetër e lumit
Ka kohë që kam vdekur
Pyete qivurin tim
Se sa plagë mbetën të hapura

U NGJANIN IKJEVE TË ZOGJVE

Të thashë mbrëmë
Se në brendinë time të zbrazët
Nuk mund të gjesh asnjë gjurmë
Që të çon përfundimisht
Deri te portat e mbyllura kaheerë

Nuk di ku mbetën duart
Që i shkyçën
Të gjitha dritat e qytetit
Dryni i heshtjes
Mbrëmë qante si fëmijë i braktisur

Po ashtu dëneste edhe Ura e Gurit
Dënesnin ma ngashërim
Myshqet e Lumëbardhit
Kush i dërgoi letrat në adresë të gabuar
Një hije e tunxhtë më rri mbi kokë

Kur u takova me heshtjen
Sërish një heshtje rrinte mes nesh
Duart tona të mishta
U ngjanin degëve të thyera të qershisë
U ngjanin ikjeve rebele të zogjve

NËSE TI OSE AJO TJETRA

Nëse ti ose ajo tjetra
Nuk vini sonte
Çarë të bëjë me duart e mia
Ku t'i fsheh thonjtë e prerë
Lëvozhga e njomë e drurit po qanë si fëmijë

E tërë bota mungon në këto çaste
Askush nuk troket në xhamat e dritares
Kush jam unë që po i përshtatem
Kësaj vetmie vrastare
Më ndihmoni sonte me ndonjë serenatë

Mbase kot jam duke pritur
Askush nuk kalon nëpër kujtesën time
Kjo heshtje prej letre
Më duket se
Do thyhet si hëna prej deltime

Nëse ti ose ajo tjetra
Nuk vini sonte
Ku t'i lypj ëndrrat e mia
Si t'i përshtatem kësaj pritjeje
Kur çdo minutë e sekondë
Po mi bluan kockat e trupit

PEMËT E ZHVESHUARA

Sa herë të papunët
Ulen në platformën e varfërisë
Orë e çast dëgjohen
Britmat e shirave të verdha
Dëgjohen
Piskamat e drurëve nëpër kopshte

Në lagjen tonë të kalldrëmtë
Vetëm nallat e grave
Këndojnë një serenatë të vjetër
Këndojnë si qyqet nëpër çati
Një lloj elegjie tani më të rishfaqur

Kur zbresin shtrezet e bardha
Te varret e qytetit
Parakalojnë kryqet e thyera
Parakalojnë
Njerëzit me pashnik të bardhë

Më pastaj e gjithë kjo dhembje
Merr ngjyrën e murrme të ditës
Pemët e zhveshura
Fshihen pas gardheve
Dita në metastazë ulërinë
Me një zë të trishtë si dhembja

DO ECIM DERI TE VARRI I JONË

Në kohën kur plakemi
Ndjejmë se si trishtohen stinët
Nga duart tona
Pikojnë të gjitha ato kujtime
Që i patëm shti në rruzare

Ditët na duken disi të shkurta
Kurse netët
Si rrugë qorre
Por të gjata e të pambarimta

Sa herë që i pyesim
Mendimet tona
Në vetvete kuptojmë
Se koka e jonë e trullosur
I ngjanë kovës së urinimit

Gjithmonë e kam ditur
Se një ditë në të ardhmen
Do u përngjajmë elefantëve

Ne një ditë do shkojmë
Deri te varri i jonë
Nëse vdesim
Fare mirë

Por nëse s'vdesim
Kush do ta ngulë kryqin
Te sinorët e vjedhur të atdheut

NGA NJË TRËNDAFIL I KUQ

Sa pak zë paska kjo kitare
Po i ngjan natës së verbër
Asnjë qen endacakë
Nuk është duke lehur sonte

Bora e bardhë pjalmon trishtim
Çfarë të bëjë
Me duart e ngrira të erës
Kush i përqafoi drurët në kopsht

Dimri sivjet nuk qenka ai i vjetri
Po frynë një fërfëllizë e zezë
Kur dënesin nënat
Stuhia ngrin lotin në sy

Por nuk do të zmbrapsemi
Askush s'do të kaloj mbi varrin tim
Nga një trëndafil i kuq
Buron forca e së nesërmes

FLE NGA NJË THIKË E FSHEHUR

Sa qenkan lakuriqe sonte
Këta imazhe
Këto pamje nudo të shpirtit
E paskan zhveshur deri në asht

Syri im i djathtë
Qenka verbuar tej mase
Nuk është në gjendje ta shoh syrin e majtë
Kurse duart dridhen si teli i kitarës

Shikoj kah e nesërmja
E përhumur ku dallohet
Një ditë e boshatisur deri në thelb
Vetëm dallëndyshet mbetën në qytet

Mbrëmë befasisht fluturuan
Edhe zogjtë e fundit prej letrë
Asnjë njeri s'mbeti pranë faltoreve
Ky trishtim i trembi drurët halor

Nuk besoj më asnjëherë
Në arsyen e njeriut
Nën secilën fjalë
Fle nga një thikë e fshehur

Heshtja shtrihet si tmerri para stuhisë
Duart e mia prej mishi
Nuk i përngjajnë asgjëje
Asgjëje më nuk i përngjajnë
Lotët e këputur të çatisë

Prishtinë, 8 tetor 2016

PËRTEJ XHAMAVE TË ERRËTA RINGJALLEN SHIKIMET

Pranë një tryeze të rumbullakët
Një lule e venitur në vazo
Dhe mes fjalëve të shthurura
Mbinë një tjetër fjalë

Druri vrastar shikon errësirën
Te urat e qytetit
Nuk prajnë të lehurat
Lehin edhe shtyllat elektrike

S'pushojnë as mjaullimat
E maceve të zeza
Dy herë ma preu rrugën në hije
Dhe herën e tretë çdo gjë u zhduk me erën

Nuk di më se kur do të kthehem këtu
Këto dritare të verbëta
Nuk mbajnë më syza dielli
Përtej xhamave të errëta ringjallen shikimet

Nuk di pse por sot lindi në mua
Një urrejtje
Aq e madhe sa që përfundimisht
Më varrosi në brendinë time

RRUGËT ISHIN TË GJATA DERI KËTU

Kjo natë e plagosur në gjoks
Si nusja shtrihet bri meje
Asgjë s'ndodh përtej kësaj dhome
Që do u interesonte kalimtarëve

Vetëm heshtja lëron nëpër fushën e qetësisë
Nata dhe asgjë tjetër përtej ullukëve
Çfarë të ju tregoj sonte
Për plagët e një kohe të vvarë

Rrugët ishin të gjata deri këtu
Udhëtova njëqind vjet
Dhe asnjëherë s'u takova me dritën
Kudo më përcillnin zgërbonjat e pemëve

Kalërova më shumë se dy mijë pranvera
Nëpër ledhe takova gra dhe vasha
Duke end si merimanga një pëlhurë
Ngjyrë all për flamujt e së nesërmes

DO SHKRUAJ PËR NJË DASHURI

Poetët që moti kanë shkruar
Për sytë e zjarhtë
Dhe të përflakura të vashave

Por unë nuk u përkas atyre
Do shkruaj pakëz më ndryshe
Për lëkurën tënde të njomë moj grua

Për shpirtin e barit që i përngjan
Gjelbërimit të pafundmë
Duke marr frymë

Do shkruaj për një dashuri
E cila ende nuk ka lindur
Në lëvoren e brishtë të qershisë

Mbase do të qeshin me mua
Po le të zgërdhihen nëse kanë kohë
Unë nuk dua e as nuk e përfaqësoj askënd

Në këto çaste hyjnore
Kam nevojë
Kam shumë nevojë për përkrahjen tënde

Ti dhe lëkura jote e njomë
E rrëshqitshme
Si ëndrra e ngjalës
Nëpër thellësitë e lumenjve

Sa mirë kur njeriu dashuron
Jo sytë as flokët
Por aromën e tokës
Dhe të atdheut
Në lëkurën e brishtë dhe të djersitur të hënës

NËPËR METAFORAT E SHPIRTIT

Kur çmenden shirat
Nga ajo lartësi
Si ortek bore bie një mbrëmje
Në pijetore përballë parkut
Deri në mëngjes thyhen gotat

Edhe në disa copëza të imta
Thyhet hëna prej porcelani
Cakërrime gotash të zbrazëta
E të mbushura tringëllinë
Derisa të këndoje si mbrëmja
Një tjetër këndes

Mjegulla e shastisur zbret
Nëpër metaforat e shpirtit
Një tjetër ditë
Do zgjohet në një tjetër kohë
Do zgjohet nga kllapia
Kur më nuk do të bien mbrëmjet

MBASE DIMRAT KËTU

Pak nga pak
Po ngushtohen rrugët
Njerëzit ecin mbi ura të dyshimta
Një shi imcak troket në xhamat e palara

Thonë se sërish këtu po ngushtohen rrugët
Njerëzit kalojnë trotuareve pa kapelë
E kinkaleritë pak nga pak
Shesin shpresë

Mbase dimrat këtu
Nuk ngjajnë me dimra
Të acartë dhe të shthurur të atdheut tim
Ndryshojnë në qasje po ashtu edhe në formë

Nuk di më se çfarë kam nëpër xhepat e mia
Mos është fshehur vallë Eoli i çmendur
Që nëpër rrashtën e kujtesës sime
Po frynë kohë e pakohë

ME TËRË PESHËN E VARFËRISË

Nëpër mëhallë kalojnë
Njerëz të kërrusur
Me shikime të lodhura
Parakalojnë edhe fëmijët

Secili në këtë lagje
Mbanë nga një xham të errësuar
Sepse për çdo ditë janë të detyruar
T'i shikojnë sytë e eklipsit në pasqyrë

Çfarë nuk ngjanë në lagjen tonë
Njerëz të disa besimeve
I shtinë në rruzare
Tregimet e tyre fantazmagorike

Për çdo ditë i frikësojnë fëmijët
Thua se perënditë nuk janë perëndi
Por gogolë
Nga të cilit duhet të tmerrohen njerëzit

Kurse të kërrusurit
Nuk ja vënë veshin askujt
Kalojnë mbi urat e qytetit
Me tërë peshën e varfërisë

ASGJË E MIRË NUK NDODH KËTU

Më thanë se ky qytet është i shirave
Askujt nuk i besova
Trokita nëpër dyert e mbyllura të mjegullave
Nga qielli im
U larguan retë e llastuara

Për çudi ikën edhe korbat
Askush nuk mbeti për të cilin
Do thosha ndonjë fjalë të mirë
Lumenjtë në çdo kohë
Ndërrojnë rrjedhën e kohës

Po ashtu edhe përrenjtë
Si të çmendur i gërryejnë brigjet
Asgjë e mirë nuk ndodh këtu
Përpos që netët e çmendura
Nuk u ngjajnë shirave të qytetit

Më ka mbetur edhe pak kohë
Derisa i ujiti zambakët
Nga gryka e Lumëbardhit
Vërshojnë gurë të mëdhenj
E kryqe të thyera prej druri

NËN RRAPET E SHKULURA

Në një qoshe të rrënuar të dhomës
Dëgjohet dënesja e erës
Me ngashërim qajnë edhe fëmijët
Në mungesë të miellit
Ajo me lot në sy
Ziente një copë guri në tenxhere

Pema e zhveshur në oborr
Shikonte me habi këtë skenë surrealistë
Dy trumcakë pa pendla
Pinë ujë
Në shuplakat e fishkura të gjetheve

Lëvoret e zhveshura në kopsht
Paskan mbetur peng
Në dhëmbët e thyera të brejtësve
Një kukuvajkë e bardhë
Mallkon fatin e saj prej zogu

Nën rrapet e shkultura
Dëgjojen zërat e shthurur të njerëzve
Këta zëra britmash
Burojnë nga shpirti i urisë
Kurse në tenxhere zihet guri i murrmë

NJË HIJE SI PASQYRE SHIKON

Një hije me qëndrimin e saj të dyshimtë
Dhe e heshtur zbret nga shkallët
Përfundimisht zbret
Nga platforma e saj e vetëdijes
Zbret me tërë padukshmërinë e saj

Një hije tjetër si pasqyra shikon
Në thellësinë e shpirtit tim
Kurse brenda meje
Kacafyten stinët
Me fluturat e egra të adoleshencës

Asgjë nuk dëgjohet
Përpos zëzëllimës së erës
Një pemë e përkulur deri në tokë
I fshin lotët e barit të njomë
Lepurushi i frikësuar dridhet brenda grilave

NJË EPITAF

Një epitaf
Dhe një njeri i mirë
Mbi një kryq të drunjtë
I lajnë sytë e pemëve të përlostura

Askush nuk di
Se kë e varrosën mbrëmë
Dhe përse qante mështekna
Me zërin e përmbytur të erës

Një epitaf
Me pamje surrealistë
Mbështetur për gurin e varrit
Për së vdekuri i përqesh të vdekurit

Një njeri
Dhe një epitaf i papërfunduar
Vallëzojnë valsën e fundit
Mbi një varr të rivarrosur disa herë

NDOSHTA MU PËR KËTË SKAMJE

Më kujtohen momentet
Kur e pashë lakuriqe lindjen time
Në vend se të qaj unë
Me ngashërim dëneste nëna ime

Më kujtohet o fare mirë më kujtohet
Kur qanin edhe muret
Atë ditë në shtëpinë tonë
Nuk kishte asnjë kafshatë bukë

Ndoshta mu për këtë skamje
Nga sytë e nënës pikonin lotët e trishtimit
Për herë të parë atë ditë kuptova
Përse një grua qante pasi lindi një fëmijë

Mbasi nuk qava atë ditë
Kurrë më sytë e mi nuk i njohën lotët
Gjatë tërë jetës nëna ime
Pat aq shumë lot sa që s'pushuan më shirat

Prishtinë, 9 tetor 2016

Fluturat prej letre
Cikli i tretë

SA QË I FSHEHIM EDHE
PREJ VETVETES

I dua gjërat që posedojnë
Ngjyrën e ditës dhe të portokajve
Që kanë etje për jetën
Dhe që nuk u përngjajnë blasfemive

Të gjitha ato reliktet e kohërave
Që secili prej tyre
Mban thellë në vetvete
Shijen e hidhur dhe të ëmbël të jetës

Gjërat që asnjëherë nuk e ndryshojnë formën
Janë ato si kujtimet e adoleshencës
Edhe në moshën më të shtyrë
Na paraqiten si imazhe të paharruara

Secili prej nesh kemi nga një kujtim
Prej gjërave më të imta të jetës
I ruajmë me aq xheloz
Sa që i fshehim edhe prej vetvetes

UJI NË KËTO MALE TË THATA

Si valixhet e drunjta me spangon e kujtesës
I lidhin bucelat në shpinë
Tatëpjetë e tërmal
Kalojnë ngarkuar me ujë
Nëpër damarët e monopateve

Në këtë tokë ngjanë mallëngjyeshëm
T'i thërrasin mjegullat
Por shirat rrallë herë vijnë këndeji pari
Edhe atëherë kur mbërrin çmenden përrenjtë

Gërryejnë brigjet dhe shpirtrat
Një pëllëmbë tokë shterpe me humb
S'krahasonet me asnjë vdekje
Sa që lutjet kah qielli asnjëherë s'ndalen

Por gjithsesi nuk i harrojmë spangot e dyllta
Dhe bucelat prej drurit të qershisë
Uji në këto male të thata
Gjithmonë krahasohet me tamblin e nënës

NGA MAJAT E MALEVE

E grisi këmishën e përgjakur
Hapi gjoksin
I dukej si një përmendore prej bronzi
Qëllo po pate guxim
Liria kurrë nuk vdes

Më pastaj ra heshtja e tunxhtë
Gjakun curril mbuloi dheun
Një flutur e bardhë
I spërkati krahët me ndjenjën e lirisë
Dielli shikonte me xheloz

Dy herë nuk vdes askush
Llahtaria qëlloi mbi hijen e shpirtit
Por shpirtrat shndërrohen në qëndresë
Nga majat e maleve
Atdheu recitonte poemën e lirisë

MBI DYMIJË VJET PO E THËRRASIM LIRINË

Mbi platforma shpirtrash
Bredhin hijet e murrme të kujtesës
Nata e zverdhur rrjedh curril
Në sytë e errësirë shikojmë tmerrin

Pak më parë këndeje pari kaluan
Klounët e të gjitha ngjyrave
Klerik pedofil
Dhe gjeneral vrasës

Njeriu këtu nuk vlen asnjë qindarkë
Nga ullukët e ndryshkur
Çurgojnë dhembjet e shekujve
Një nënë në heshtje përqafton përmendoren

Pamë edhe ushtarë dezertorë
Çfarë nuk përjetuam
Mbi këto platforma shpirtrash
Mbi dymijë vjet po e thërrasim lirinë

TROKAS NË PORTAT E KUJTIMEVE

Kur mbërri në shtëpinë time
Ndalem në një qoshe
Dhe bisedoj me kopshtin e djegur
Drurëve të moshuar ua lidhi plagët
Që për nëntë stinë të mos vuajnë

Pastaj takohem me njerëzit e shtëpisë
Njëri - tjetrin shikojmë me habi
Shikojmë thua se jemi kthyer
Nga luftërat e huaja
Disi nga dashuria na errësohen sytë

Nëpër oborr kërkoi t'i shëroj plagët
E mungesës sime
Dikur vonë i drejtohem stelës së mikut tim
Ai kurdoherë i ngjante qenit të Uliksit
Por sot për befasinë time nuk ndihet i gjallë

Trokas në portat e kujtimeve
Athua vallë çfarë i ndodhi sharovit tim
Por asnjë mendim nuk më ndihmon
Në zgjidhjen e këtij rebusi
Por në stele s'dëgjohet më zëri i mikpritjes

STINËT NË QYTETIN TIM

Këtu nuk ka as verë e as dimër
Përherë banon në këtë lagje
Një stinë asnjëse
Një ditë duket e mrrolur si plepi
Kurse ditën tjetër i ngjan trëndafil

Kështu stinët në qytetin tim
Nuk janë vjeshtë
E as pranverë
Por gjithmonë janë si katër motrat
Ecin ballëhapur njëra pas tjetrës

Më duket se këtu përherë është pranverë
Mund të jetë edhe dimër
Verë ose vjeshtë
Kryesisht
Stinët janë asnjëse në qytetin tim

ENDE NËPËR QIELLIN KATRAN

Kjo lojë u përket vetëm kuajve
Sepse njerëzit
Nuk mund t'i pastrojnë zgërlaqet
E betejës së papërfunduar

Secili istikam
Është mbushur prej ushtarëve
Përpos hingëllimave
Asgjë tjetër s'ka mbetur në fushëbetejë

Ende nëpër qiellin e zi katran
Dëgjoj krakëllima korbash
I shoh edhe ëndrrat e trishtuara
Të ushtarëve dezertorë

Shumë herët gjeneralët dhe mbretërit
Abdikuan pa përfunduar beteja
Kalatë nën muranat e rrënuara
Vetëm gjëma ushtarësh dëgjohen hapësirave

FLUTURAT PREJ LETRE

Kur i shtron fjalitë mbi tryezë
Të duket disi se bisedon
Me tonet pasiononte të erës
Fluturat prej letre
Fluturojnë nëpër ledhet e së kaluarës

Nga sirtari i pluhurosur
Me pasion i shpalosim gazetatat e vjetra
Lexojmë disa kronika të zeza
Kurse mbi një gotë të palarë
Dëgjohet zëzëllimën e mushkonjës

Përballë pasqyrës fare mirë dallohet
Lagështia e mureve të sëmura
Pranë dritares me xhama të thyera
Ka kohë që myshqet kanë lëshuar rrënjë
Asgjë në këtë dhomë nuk është në rregull

Orë e çast këtu fërshëllen qetësia
Vetëm librat e stivuara
Presin të këndellet njeriu
Askush nuk banon këtu
Vetëm pasqyra me nostalgji shikon vetveten

SYRI I GJELBËR I STINËS

Sot në mëngjes nuk rridhte Lumëbardhi
Turtujt nëpër tela elektrike
Me pasion këndojnë këngën e vjeshtës
Syri i gjelbër i stinës
Me xhelozi i përcjell fluturimet e lejlekëve

Ftonjtë tani më janë pjekur
Nëpër dhomat e fjetjes
Llamburit shija dhe aroma e verdhë
Në lagjet veç kanë filluar dasmat
Si në ëndërr vashat bëhen nuse

S'vonon shumë dhe vjeshta tjetër
Zgjohet me vajet e kërthinjve
Gjyshet u këndojnë ninulla
Nipat dhe mbesat
Sa ora u përngjajnë plepave

Sërish vijnë vjeshtat dhe dasmat
Sërish në truallin dardan
Jehojnë zërat e daulleve dhe zurnave
Sa të mira janë dasmat
Kur në sytë e atdheut mbillen plepat

ME NGASHËRIM DËNESTE SHTREZA

Mbrëmë i dëgjova zërat e gjetheve
Mu duk se ishin
Tingujt apokaliptik të vjeshtës
Si kërthi i braktisur qante era

Mbrëmë po ashtu u dëgjuan
Edhe britmat e shiut
Me ngashërim dëneste shtreza
Si një kërthi i lindur ison e mbante furtuna

Nën këmbët e urës
Përpëlitej shpirti i kulluar i ujit
Algat në një kor madhështor
I këndonin psalmet e vjetra të Solomonit

Ciflat e shiut monoton
Trokitnin pa reshtur xhamat e kujtesës
Trokitnin në dritaret e mjegullave
Eklipsi veç e kishte zënë gjysmën e hënës

NUK BANON MË ASKUSH

Po deshe qaj sonte
Qaj sa të duash me gjethet
Mëngjesi është larg
Ka edhe shumë kohë për këndesat

Po deshe qaj sonte e dashur
Qaj në duet me erën
Ose në trio me këtë vjeshtë
Që po udhëton kah vdekja

Na ikën edhe lejlekët e fundit
Nëpër çerdhet e kujtesës
Nuk banon më askush
Sa të ftohta janë dhomat e zbrazëta

Qaj e dashur dënes me pemët
Sonte është ndoshta nata e parafundit
Kur do të përshëndetemi me yjet
Qaj sa të duash mbi gjoksin e errësirës

Prishtinë, 10 tetor 2015

NJË TË NESËRME TË MUNDSHME

Jeta ime kishte me qindra sekrete
Po ashtu edhe shumë gabime
Prej drurëve halorë mësova
Se si ta nxjerri ashtin e tokës
Nga gjuha e pamundësisë

Shpeshherë netëve të vona
Kur më zë uria
U bëjë zë lopëve të diellit
Që t'i mëkojnë yjet endacakë
Më pastaj u bëhem sofër meteorëve

Nga mendimet e mjegullave
Si me një kovë bunari
I nxjerri të gjitha gabimet e qiellit
U shtroj njerëzve
Një darkë në sofrën e atdheut

Kur ndjej lodhjen e tepërt
Shtrihem mbi gjumin e barit të njomë
Dhe ëndëroj
Një të nesërme të mundshme
Duke e përmbysur pamundësinë time

NUK PASKA MBETUR ASNJË NJERI

Sërish e pamë shtratin e zbrazët
Edhe engjëjt paskan abdikuar sonte
Ku t'i kërkoj ëndrrat e mija
Kur asnjëherë nuk më lënë të ëndërroj

Kur i pyeta njerëzit për rrugën
Deri te portat e mbyllura
Heshtën si përmendoret e bronzta
Athua vallë këtë e bënë nga frika

Vetëm ana lindore i ngjante njeriut
Kurse anët e tjera të metalta
S'kishin asnjë formë
Që mund të krahasohej me drurët

Sërish shtrati i shterur i Lumëbardhit
Asnjë zambak i bardhë
Nuk paska mbirë në këtë mëngjes
Çfarë ngjau me Drinin që u dëgjua një gjëmë

Këtu në këtë Fushë të Mëllenjave
Nuk paska mbetur asnjë njeri
Kush do të më tregoj se ku është burimi
Ky lumë i pritjes mbase qenka shterur

GJITHMONË PRANVERË NË SHTATOR

Shumë pak kohë ka mbetur që të hapen dyert
Stina veç po zbret nga majat e mjegullave
Është ajo kohë e përshtatshme
Kur dëgjohen zërat e ahengjeve

Gjithmonë pranverë në shtator
Këtu bëhen dasmat
Mu atëherë kur vijnë
Po ashtu edhe shkojnë lejlekët shtegtarë

Vjeshta vjen me të gjitha pekulet e saj
Hijerëndë si kurdoherë
Zbret si një mbretëreshë e përjetshme
Shpalos jorganin nëpër fushat tona

Dasmat veç kanë filluar
Na vijnë miqtë me ogiçe të ngjyrosur
Edhe djemtë kthehen nga kurbeti
Kthehen për tu kthyer sërish në pranverë

YSHTEN LUKUNI LANGONJSH

Më duket se çdo gjë sonte
Po e përjeton të mbrapshtën
Në secilin hap
Po më përcjellin hijet
Ky shurdhim i verbët po më sëmbon
Si mushkonjat e verdha

Sado pak që i hapa sytë
Pas meje si përherë
Yshten lukuni langonjsh
Yshten dhe nuk ndalen së lehuri
Kah do që sillem e lëvizi
Ushejzat ma thithin gjakun e njomë

Nuk paskam shpëtim nga kjo ndjekje
Këmishën e vara në degët e thanës
Këpucët më mbetën te çezma
S'pata kohë për një gllënjke ujë
S'pata kohë
T'i kreh flokët e shprishura të dhembjes

KËTU NJERËZIT NUK E NJOHIN VDEKJEN

Mbrëmja veç paska zbritur
Heshtja e mermertë
I mpreh dhëmbët artificial
Nëpër lagjet e braktisura
S'pushojnë të lehurat e natës

Këtu lehin edhe shirat
Tërma kujtesës rrokullisen gurtë
Në shpirtin e përroit të djajve
Sërish zgjohet urrejtja e fjetur

Përtej drynave të bronzta
Mallkimet nuk pushojnë
Këtu njerëzit nuk e njohin vdekjen
Por vdesin si luaj për të jetuar

Pas një porte të mbyllur
Dëgjoj si në ankth
Një thirrme të ndryshkë njeriu
Dëgjohen edhe britmat e pemëve

Nga secili trung i plagosur
Buron ofshama e tokës
Buron një dhembje e përmotshme
Nga lëkura e drurit të njomë

Më duket se sonte këtu
Veç paskan vdekur zërat
Asnjë njeri Nuk duket te lisat
Vetëm drurët
Parakalojnë rrugicave të ngushta
Parakalojnë
Si ushtarë dezertorë me trasta të zbrazëta

ISHTE ÇASTI I FUNDIT

Me një spango muratori
E lëshove balonën e mendimeve
Ca i kisha të fryrë si lumenjtë
E ca më shumë të shfryra si vetë balona

Era u kishte hipur kuajve të egër
Dhe i kalëronte sipër mjegullave
Spangoja prej leckave
Luhatët si ajri i tendosur mbi oqean

Ishte çasti i fundit
Kur duhej të këndonin sirenat
Por era i kishte mbyllur veshët me dyllë
Nata nuk dëgjoi asnjë këngë

Nuk ishte koha e këngëve
Dhembshëm vajtuan kukuvajkat
As zogjtë nuk mund t'i ndalnin lotët
Si fëmijë i lënë pranë faltoreve qante nata

BISEDONTE ME ENIGMAT PAGANE

Është koha të mësojmë të ecim
Rruga ishte e largët deri te ëndrrat
Mbrëmë mbi flokët e erës
Një kohë të gjatë nuk u ndalën shirat

Si nëpër një ëndërr të shthurur
I pamë se si kalëronin mjegullat
I pamë edhe kalorësit e rrufeve
Si i tërbuar hingëllonte qielli

Nga kjo katrahurë s'mbeti asnjë shpresë
Ikën edhe lejlekët e fundit
Kjo stinë nudo
Mbase ka kohë që i ka larë duart

Ajo ishte ulur mbi kepin e dhembjes
Kurse dhembja në shpirtin e saj
Bisedonte me enigmat pagane
Bisedonte për shijen e hidhur të trishtimit

DALLGËZOHET NJË HISTORI E HARRUAR

Sonte jemi vetëm
Jemi dy të moshuar unë dhe druri
Secili prej nesh i ka hallet e veta
Shikojmë në një pikë të papërcaktuar

Unë i drejtoj sytë kah pasqyra
Dhoma e ngushtë zgërdhihet
Si një i dehur me këmishë të bardhë
Kurse druri shikon brendinë e paradhomës

Sirtari i librave nuk bëzan
Heshtin edhe dollapët prej druri
Çdo gjë e vjetër
Sonte paska një çmim të heshtjes

Duart e mija të rrudhosura
Shpalosin ditarin e një kohe të ikur
Gjërat ishin pak më ndryshe atëherë
Në këtë dhomë të zbrazët s'kishte rrënjë

Sot qenkan zënë të gjitha hyrjet
Mbi portën e rrënuar
Dallgëzohen flokët e thinjura të rrënjëve
Dallgëzohet një histori e harruar

ZEMRA E SË CILËS
I NGJANTE ATDHEUT

Bukën e nesërme
Mos na fal sot o Zot
Kemi nevojë për të sotmen
Rropullitë përjetojnë revolucionin e urisë

Shikojmë se si ngryset dielli
Si ngryset hëna e përлотur
Kur për mëngjes sot do të kemi
Tenxheren e mbushur me gurë të murrmë

Përpos gurëve nëna ime zien
Pikëllimin dhe dhembjen e saj
Nëna ime e bukur ajo zonjë e madhe
Kishte fuqi më shumë se dhembja

Me sy të vegjël e të rrumbullakët
Shikonte dhe ndjente shpirtin e zjarrit
Nëna ime e bukur ajo nënë e madhe
Zemra e së cilës i ngjante atdheut

Prishtinë, 11 tetor 2016

SHËNIME PËR AUTORIN

Adem Zaplluzha u lind më 1 shkurt 1943 në Prizren. Shkollën fillore dhe të mesmen i kreu në vendlindje, ndërsa Akademinë Pedagogjike në Prishtinë. Për një kohë punoi si mësues nëpër fshatrat Studençan të Therandës (ish Suharekës) dhe Hoça e Qytetit, afër Prizrenit. Ndërkohë u punësua si përkthyes në Korporatën Energjetike të Kosovës. Me shkrime filloi të merret, - kryesisht me poezi, - që nga mosha e fëmijërisë. Rugën letrare e nisi me vjershën e parë për fëmijë, të cilën e botoi në revistën “Pionieri”, më 1957. Në Korporatën Energjetike të Kosovës, bashkë me shokët e punës e të penës themeloi grupin letrar “Lulëkuqet e Kosovës”. Ky i fundit përmbledhjen “Ngjyra e kohës”, në të cilën u përfshi një numër i madh i poezive të Ademit. Krahas krijimeve të botuara në revistat për fëmijë, u paraqit para publikut edhe me një numër shkrimesh nëpër gazetatat e kohës, që dilyn në Prishtinë dhe Shkup. Është anëtar i Lidhjes së Shkrimtarëve të Kosovës, i pranishëm në disa antologji dhe në librin “Kosova letrare” të poetes Monika Mureshan. Figuron në Leksikonin e Shkrimtarëve Shqiptarë 1501-1990, të përgatitur nga Hasan Hasani; në Leksikonin Shkrimtarët Shqiptarë për fëmijë 1872 - 1995 nga Odhise K. Grillo, si dhe në librin Portrete Shkrimtarësh nga Demir Behluli, Prishtinë, 2002. Në maj të vitit 2013 Klubi i Artistëve dhe i Shkrimtarëve të Durrësit ie nderoi me Çmimin e Karrierës për ndihmesën që ka dhënë në letrat shqipe. Jeton dhe krijon në Prishtinë.

BOTIME TË AUTORIT

1. “Puthje”, poezi, “Rilindja”, Prishtinë, 1974.
2. “Ecjet e viteve të mëdha”, poezi, “Jeta e Re”, Prishtinë 1995.
3. “Çamarrokët e Thepores”, poezi për fëmijë, “Shkëndija”, Prishtinë 1996.
4. “Muret”, poezi, “Jeta e Re”, Prishtinë, 1997.
5. “Morfologjia e dhembjes”, poezi, “Faik Konica”, Prishtinë, 2000
6. “Ai vjen nesër”, poezi, Qendra e Kulturës, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2007
7. “Letër nga mërgimi”, poezi, Klubi letrar “Fahri Fazliu” Kastriot, 2007
8. “Letër nga mërgimi 2 “ poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu”, Kastriot 2007
9. “Udhëndarja”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2008
10. “Thirrje e gjakut”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu” Kastriot 2008
11. “Asgjë sikur molla”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2009.
12. “Vesa në lotin tim”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, 2009,
13. “Puthja e gozhduar”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2009.
14. “Kashelasha në vargje”, poezi për fëmijë,” Qendra e kulturës, Kastriot, 2009.
15. “Pema e bekuar”, E përkthyer, Rumani, 2010.
16. “Bajraktarët e vatanit”, poezi satirike, Klubi letrar, “Fahri Fazliu” Kastriot, 2010.

17. "Hijet e ndryshkura", poezi, "Qendra e kulturës", Kastriot, 2010.
18. "Stuhi në Kutulishte", poezi, "Qendra e kulturës", Kastriot, 2010.
19. "Posa ikte nata", poezi, "Qendra e kulturës", Kastriot, 2010.
20. "Loja e myshqeve", poezi, "Qendra e kulturës", Kastriot, 2010.
21. "Lumëbardhi dhe gjëma", poezi, "Qendra e kulturës", Kastriot, 2010
22. "Metafora e heshtjes", poezi, "Qendra e kulturës", Kastriot, 2010
23. "Hyji në Prekaz", poezi, "Qendra e Kulturës", Kastriot, 2010.
24. "Sinorët e hinores", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot 2010
25. "Don Kishoti dhe Rosinanti", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2010
26. "Zjarri i dashurisë", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2010
27. "Kur likenet vallëzojnë", poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot, 2010
28. "Ditari në vargje", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2010
29. "Tingujt që nuk përfundojnë", poezi, Shoqata e shkrimtarëve –Kastriot, 2010.
30. "Shtegu i mallit", poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot, 2010
31. "Korniza e thyer", Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, -Kastriot, 2010
32. "Zgjimi i gjëmës", Poezi, Shoqata e Shkrimtareve-Kastriot, 2010

33. “Vallja mistike”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2010
34. ”Merre kodin”, Poezi për fëmijë, Shoqata e shkrimtarëve Kastriot, 2011
35. “ Letër atdheut” poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2011
36. “ Tejdrukshmëria e shiut”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2011
37. “ Përtej teje”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2011
38. “Sa afër e sa larg” , poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot, 2011
39. “Vallja e zanoreve”, Poezi , Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2011
40. “Ikja e eshtrave”, Poezi për të rritur, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2011
- 41.”Kalorësit e mjegullave”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot, 2012
42. “Hingëllimat e shiut”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot 2012
43. “Kur pemët i ndërrojnë këmishët”. Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
44. “Mirëmëngjes Imzot”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve – Kastriot, 2012
45. “Kafshimi i mikut”, Poezi satirike, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
46. “Atje tej maleve”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve , Kastriot-2012
47. “Heshtja që del në shesh,” Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot -2012
48. “Portat e shpresës”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot-2012

49. “Në dhomën time gjysmë të errët”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
50. “Kinse Lojë Shahu”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
51. “ Për çdo dekadë nga një baladë “, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve – Kastriot, 2012
52. “Fusha e mëllenjave”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve- Kastriot, 2012
53. “E kujt është kjo vetmi”, Poezi, Shoqate e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
54. “Mos pyet për adresën e lumit”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve – Kastriot, 2012
55. “ Stoli në parkun vjetër” Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
56. “Urori i stralltë”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve –Kastriot, 2012
57. “Po të mos ishte fjala”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve- Kastriot,2012
58. “Thyerja e urave”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve –Kastriot, 2012
59. “ Trokëllimat në gjumin e dallgëve”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
60. “ Në flokët e dëborës”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve –Kastriot, 2012
61. “Një grusht nostalgji”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012
62. “ Kur filluan të flasin njerëzit”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve- Kastriot, 2012
63. “Kur stinët kapërcejnë fshehurazi”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve – Kastriot,2012
64. “ Lisi në rrënjët e veta” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve –Kastriot 2012

65. “Eca ecëm dhe do ecim”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve – Kastriot, 2012
66. “Fëmijët e erës”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot 2012
67. “Çast në fund të stinës”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot-2012
68. “Si të flas me drurët”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012
- 69, “ Më pëlqejnë mendimet e tua”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot , 2012
70. ”Andej dhe këndej kohës”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot , 2012
71. “Zëri i heshtjes”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012
72. “Kush i lexoi letrat prej erës”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012
73. “ Fluturimi i korbave në netët pa hënë”, prozë poetike, Shoqata e Shkrimtarëve –Kastriot, 2012
74. “Koha e ime dhe koha e jote”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot , 2012
- 75.” Diku te një baladë”, Poezi, Shoqate e Shkrimtarëve –Kastriot, 2012
76. “ Sonte çdo gjë po i përngjan lotëve”,Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve –Kastriot, 2012
- 77 “ Ky def prej hëne”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012
- 78.“Pyesni zogjtë në ikje ”,Poezi , Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”- Kastriot 2013
- 79 “ Fërfërimë gjethesh”, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”, Kastriot- 2013
80. “Refrene yjesh”, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2013

81. “Te delta e mjellmave”, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”, Kastriot- 2013
82. “Rinjohja”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2013
83. “Diku në fund të një fillimi”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2013
84. “Mëkati i hijes”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-“Fahri Fazliu”Kastriot, 2013
85. “Një zog prej uji”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”- Kastriot,2013
86. “Asnjë fjalë nuk frymon”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014-
87. “Daullet e një nate”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot 2014
88. “Sytë e gurtë të erës”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
89. “Kur dehen perënditë”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot -2014
90. “Fjetëm njëqind shekuj” Prozë poetike, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot ,2014
91. “Krakëllimat e natës”,Poezi, Shoqata e shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot, 2014
92. “Ndjekësit e enigmave”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot -2014
93. “Atdheu i paçmuar”Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-“ Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
94. “Psalm i harruar ”,Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”Kastriot 2014
95. “Për kë po bie moj kambanë”, Poezi Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot, 2014
96. “Mbi flokët e ullukëve”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014

97. “Menatë vijnë lejlekë”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014
98. “Loti i gotës së dehur”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014
99. ” Stina asnjënëse”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014
100. “Dëneste bashkë me erën” Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014
101. “Druri i pikëlluar”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
102. “ Një grusht dashuri”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
103. “Lëreni zërin tim”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
104. “Shi në qytetin tim”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
105. . “Si trenat e verbër ” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
106. “Zjarri i malli tim ” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
- 107 . “Kur teshtinë era ” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
108. “Mbi shpirtin e erës pagane ” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
109. “Nëpër gjymtyrët e mjegullave ” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
- 110”Ajo nuk erdhi sonte” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”- Prishtinë, 2015
- 111.“Një hënë e zhveshur”,Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”– Prishtinë, 2015

112. “Nëpër plasaritjet e mureve”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
113. “Mes telave gjembor ”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
114. “Të vizatosh një zog në mur”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
115. ” Nuk flenë as kuajt e dehur” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
- 116”Fluturojnë zogjtë e verbër ” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
117. “Një shi prej bryme” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
118. “Në prehrin e pemëve” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
119. “Zëri i largët i shiut ” , Poezi Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
120. “Yjet e ngrira të kujtesës ” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
121. “ Thirrmat e hijeve” , Poezi, Shtëpia Botuese”TREND” – Prishtinë, 2015
122. “Dritaret e verbëta ” , Poezi, Shtëpia Botuese”TREND” – Prishtinë, 2015
- 123 . “Përtej portave të mbyllura” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
124. “Malli i etjes” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
125. “Kur qajnë pemët ” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
126. “Të dielave në qytetin tim ” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
127. “ Nëpër brigjet e kujtesës”Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016

128. “Rrugës qante një stërqok” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
129. “Kali im prej bore” , Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND” – Prishtinë, 2016
130. “Përballë hijes së mollës ” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
131. “Jehu i zërave” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
132. “Në kujtesën e pemëve ” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
133. “Më mirë një gjysmë ëndrrë ” , Poezi, Shtëpia
Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
134. “Një dry prej dylli ” Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND” – Prishtinë, 2016
135. “ Në anën tjetër të mendjes” , Poezi, Shtëpia
Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
136. “Sa shumë ethe pat dimri sivjet ” ,
Poezi, Shtëpia Botuese “TREND “Prishtinë, 2016
137. “Enigmat e kashelashave” , Poezi
, Shtëpia Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016.
- 138 “Nuk i them unë dot kësaj liri ” , Poezi -
Shtëpia Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
139. “Fluturat prej letre ” , Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND “Prishtinë, 2016

PËRMBAJTJA:

Deri në dhembjen e tokës	
Cikli i parë	17
Kurse nën pemët e ngrira	19
Era e pakrehur kalon nudo	20
ka kohë që ka vdekur fanari	21
Kishte ngjarë një ikje e madhe	22
Ajo është një grua	23
I dhamë ujë gurit dhe drurit	24
Ose më janë zbehur kujtimet	25
Po më mungove ti	26
Ne të gjithë menduam	27
Pemët tërë pikëllim	28
Një brymë e përhitur	29
Asnjë përgjigje nuk kthente nata	30
Ajo dhe valixhja si dy hije të kaltra	31
Është ajo dashuri ndaj atdheut	32
Deri në dhembjen e tokës	33
Një nuse e re i mbushte shtambat	34
Kjo serenatë dhembjeje	35
Vetëm një zë shprese	36
Një ditë duken të verdha	37
Më duket se sytë i varëm nëpër degë	38
Do i fus nëpër zarfet e kaltra	39
S'do të jetë si ajo e djeshmja	41
Të pabesë si njerëzit dhen fetë	42

Athua vallë ajo ishte grua	
Cikli i dytë	43
Atë natë mungonte çdo gjë	45
Ngjajnë me mumiet e katakombeve	46
Ishte koha e një zezone	47
Ju thash se gjërat e njëjta	48
Athua vallë ajo ishte grua	49
Ata që pranojnë vdekjen	50
Asnjë udhë nuk doli para meje	51
Pas xhamave të errësuar	52
Pyete qivurin tim	53
U ngjajnë ikjeve të zogjve	54
Nëse ti ose ajo tjetra	55
Pemët e zhveshura	56
Do ecim deri te varri i jonë	57
Nga një trëndafil i kuq	59
Fle nga një thikë e fshehur	60
Përtej xhamave të errëta ringjallen shikimet	62
Rrugët ishin të gjata deri këtu	63
Do shkruaj për një dashuri	64
Nëpër metaforat e shpirtit	66
Mbase dimrat këtu	67
Me tërë peshën e varfërisë	68
Asgjë e mirë nuk ndodh këtu	69
Nën rrapet e shkulura	70
Një hije si pasqyre shikon	71
Një epitaf	72
Ndoshta mu për këtë skamje	73

Fluturat prej letre

Cikli i tretë	75
Sa që i fshehim edhe prej vetvetes	77
Uji në këto male të thata	78
Nga majat e maleve	79
Mbi dy mijë vjet po e thërrasim lirinë	80
Trokas në portat e kujtimeve	81
Stinët në qytetin tim	82
Enda nëpër qiellin katran	83
Fluturat prej letre	84
Syri i gjelbër i stinës	85
Me ngashërim dëneste shtreza	86
Nuk banon më askush	87
Një të nesërme të mundshme	88
Nuk paska mbetur asnjë njeri	89
Gjithmonë pranverë në shtator	90
Yshten lukuni langonjsh	91
Këtu njerëzit nuk e njohin vdekjen	92
Ishte çasti i fundit	94
Bisedonte me enigmat pagane	95
Zemra e së cilës i ngjante Atdheut	97

Katalogimi në botim – (CIP)

Biblioteka Kombëtare e Kosovës “Pjetër Bogdani”

821.18-1

Zaplluzha, Adem

Fluturat prej letre / Adem Zaplluzha. – Prishtinë
: “Trend”, 2016. – 110 f. ; 21 cm.

Shënime për autorin : f. 98-107

ISBN 978-9951-694-44-5